

บทประพันธ์เพลงดุซงกีนิพนธ์: นวนิยาย “เพชรพระอุมา”

สำหรับวงซินทีสิสแจ๊สออนซอมเบิล

Doctoral Music Composition: The Novel “Phet Pra Uma” for Synthesis Jazz Ensemble

ธีรัช เล่าห์วีระพานิช*¹ วีระชาติ เปรมานนท์² ธงสรวง อิศรางกูร ณ อยุธยา³

Teerus Laohverapanich*¹ and Weerachat Premananda² Tongsuang Israngkun Na Ayudhya³

บทคัดย่อ

บทประพันธ์เพลงดุซงกีนิพนธ์: นวนิยาย “เพชรพระอุมา” สำหรับวงซินทีสิสแจ๊สออนซอมเบิล ประพันธ์โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างนวัตกรรมประเภทดนตรีประกอบ ผู้ประพันธ์เพลงนำเรื่องราวจากนวนิยายเพชรพระอุมาภาคแรกมาถอดความ เพื่อสร้างสรรค์เป็นบทประพันธ์เพลงที่มีสีสันลึกลับ สำเนียง และความรู้สึกในรูปแบบดนตรีแจ๊สร่วมสมัย ซึ่งประพันธ์ขึ้นโดยการบูรณาการแนวความคิดประพันธ์ดนตรีแจ๊สร่วมกับการประพันธ์ดนตรีคลาสสิกและดนตรีร่วมสมัย รวมถึงเทคนิคการประพันธ์เพลงรูปแบบอื่นๆ ที่พิจารณาว่าจะช่วยส่งเสริมให้บทประพันธ์เพลงมีสัมผัสเสียงที่สัมพันธ์สอดคล้องกับเรื่องราวจากนวนิยาย เช่น แนวคิดดนตรีโมดัลแจ๊ส แนวคิดกระแสดนตรีสืบทอดเสียง แนวคิดการซ้ำและการซ้อนทำนอง การใช้อัตราจังหวะไม่สมมาตร การใช้เทคนิคออสตินาโต เทคนิคโพลีคอร์ด และเทคนิคคอนทราแฟกท์ เป็นต้น บทประพันธ์เพลงมีความยาวโดยรวมประมาณ 35 นาที ประกอบด้วย 6 บทเพลง ได้แก่ บทประพันธ์เพลงที่ 1 ไพรมหากาฬ บทประพันธ์เพลงที่ 2 ดวงไฟสีแดงในดงมรณะ บทประพันธ์เพลงที่ 3 กฤติยานนตร์แห่งมหาคัมภีร์มายาวิน บทประพันธ์เพลงที่ 4 อาถรรพณ์ปราสาทพันธุมวดี บทประพันธ์เพลงที่ 5 นิลกาญจน์: หุบเขาแห่งความสงบ และบท

* Corresponding author, email: teerus.l@rsu.ac.th

¹ นิสิตปริญญาเอก หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

² Doctor of Fine and Applied Arts, Faculty of Fine Arts, Chulalongkorn University

³ อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

² Advisor, Prof., Faculty of Fine Arts, Chulalongkorn University

³ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

³ Co-Advisor, Assoc. Prof., Faculty of Fine Arts, Chulalongkorn University

ประพันธ์เพลงที่ 6 *เส้นทางสู่มรกตนคร* การนำเสนอบทประพันธ์เพลงประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้อย่างสมบูรณ์ เป็นผลงานวิชาการที่ผสมผสานสุนทรียะทางดนตรีร่วมกับวรรณกรรม สร้างสรรค์แนวทางการประพันธ์เพลงดนตรีแจ๊สรูปแบบใหม่ เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาและพัฒนาวิชาการด้านดนตรีของไทยให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: การประพันธ์เพลง / ดนตรีแจ๊ส / ดนตรีประกอบ / เพชรพระอุมา

Abstract

Doctoral music composition: *The novel "Phet Pra Uma"* for synthesis jazz ensemble is aimed to create an innovation in background music. The first part of the novel was used as raw material to generate the composition with timbre, style, and tone of contemporary jazz. The composer combined the concept of jazz music composition with those of classical music and contemporary music. The integration also included other compositional techniques that the composer considered would create sounds relevant to the story. These techniques are such as modal jazz concept, twelve-tone concept, repetition and overlapping of rhythm patterns, the use of odd meter, ostinato, polychord, and contrafact. This composition takes approximately 35 minutes and consists of 6 movements as follows: 1st movement - *The Marvelous Jungle*; 2nd movement - *Red Light in the Death Jungle*; 3rd movement - *The Magic of Mayawin Scripture*; 4th movement - *The Mystery of Puntummavadee Castle*; 5th movement - *Nillakarn: The Valley of Peace*; and 6th movement - *Route to the Emerald City*. The composition was perfectly and successfully presented according to its purpose. Thus, this academic work, a blend of aesthetics of music with that of literature, has paved a way of new jazz music form. Moreover, it will be useful for music studies and will broaden the development of music education in Thailand.

Keywords: Music Composition / Jazz Music / Background Music / Phet Pra Uma

บทประพันธ์เพลงดุสฎินพันธ์: นวนิยาย “เพชรพระอุมา” สำหรับวงซินที่ลีสแจ๊สออนซอน-เบิ้ล เป็นบทประพันธ์เพลงประเภทดนตรีประกอบ (Background Music) ประพันธ์ขึ้นเพื่อถ่ายทอดเนื้อหาและอารมณ์ที่ผู้ประพันธ์เพลงได้รับแรงบันดาลใจจากนวนิยายเรื่องเพชรพระอุมาภาคแรก ประพันธ์โดย พนมเทียน (ฉัตรชัย วิเศษสุวรรณภูมิ) ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ ประจำปี พ.ศ. 2540 เป็นนวนิยายที่มีชื่อเสียงและได้รับความนิยมมากเรื่องหนึ่ง อีกทั้งเป็นนวนิยายที่มีความยาวมากที่สุดของไทย มีทั้งหมด 2 ภาค แต่ละภาคแบ่งออกเป็น 6 ตอน สำหรับบทประพันธ์เพลงดุสฎินพันธ์นี้ ผู้ประพันธ์เพลงได้นำตัวละครและเหตุการณ์เรื่องราวจากเนื้อเรื่องในภาคแรก ได้แก่ ตอนไพรมหากาฬ ตอนดงมรณะ ตอนจอมผีดิบมันตรัย ตอนอาถรรพณ์นิทรานคร ตอนป่าโลกล้านปี และตอนงาช้างจอมจักรา⁴ มาใช้เป็นวัตถุดิบในการสร้างสรรค์บทประพันธ์เพลงทั้งหมด 6 บทเพลง

นวนิยายเพชรพระอุมาเป็นเรื่องราวการผจญภัยในป่าลึกลับ การเดินทางล่องเข้าไปในดินแดนสนธยา มีเนื้อหาเรื่องราวที่หลากหลาย สลับซับซ้อน ทั้งเรื่องของธรรมชาติพงไพร ศิลปะการดำรงชีพอยู่ในป่า การล่าสัตว์ การใช้อาวุธ ปรัชญา ความรัก มนุษยธรรม มโนธรรม รวมไปถึงเรื่องราวลึกลับเหนือธรรมชาติ ไสยศาสตร์ต่างๆ ดังนั้น บทประพันธ์เพลงดุสฎินพันธ์นี้จึงจัดว่าเป็นบทเพลงประเภทดนตรีประกอบที่ต้องการถ่ายทอดหรือเล่าเรื่องราวบางอย่างที่สอดคล้องกับเรื่องราวจากนวนิยาย ซึ่งเรื่องราวเหล่านั้นได้สร้างความประทับใจให้กับผู้ประพันธ์เพลง เนื่องจากนวนิยายเพชรพระอุมาเป็นนวนิยายที่มีเนื้อเรื่องค่อนข้างยาว ผู้ประพันธ์เพลงใช้เวลาเกือบ 1 ปี ในการอ่านและศึกษานวนิยายเรื่องนี้อย่างต่อเนื่องตั้งแต่ต้นจนจบ จนสามารถกล่าวได้ว่า นวนิยายเพชรพระอุมากลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตของผู้ประพันธ์เพลงในช่วง พ.ศ. 2561-2562 จึงเป็นเรื่องธรรมดาที่ผู้ประพันธ์เพลงจะเกิดความรู้สึกผูกพันกับตัวละคร มีความประทับใจเรื่องราวและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในนวนิยาย ซึ่งนั่นคือแรงบันดาลใจให้ผู้ประพันธ์เพลงนำเรื่องราวจากนวนิยายเพชรพระอุมามาใช้สำหรับสร้างสรรค์ผลงานการประพันธ์เพลง โดยผสมผสานเรื่องราวที่ประทับใจเหล่านั้นเข้ากับดนตรีแจ๊สซึ่งเป็นรูปแบบดนตรีที่ผู้ประพันธ์มีความถนัดและชื่นชอบ

วัตถุประสงค์ของการประพันธ์เพลง

1. สร้างสรรค์นวัตกรรมการประพันธ์เพลงประเภทดนตรีประกอบ ซึ่งตีความจากนวนิยายเพชรพระอุมาภาคแรก

⁴ ฉัตรชัย วิเศษสุวรรณภูมิ. *เจาะลึกเบื้องหลังเพชรพระอุมา* (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ ณ บ้านวรรณกรรม, 2553), 15-16.

2. สร้างสรรค์บทประพันธ์เพลงแจ๊สร่วมสมัยที่ประพันธ์โดยใช้เทคนิคการประพันธ์เพลงที่ผสมผสานแนวคิดร่วมกันทั้งดนตรีแจ๊ส ดนตรีคลาสสิก และดนตรีร่วมสมัย
3. จัดการแสดงเพื่อเผยแพร่ผลงานการประพันธ์เพลงให้แก่สาธารณชน
4. เพื่อสร้างสรรค์องค์ความรู้สำหรับวงวิชาการด้านดนตรี

ขอบเขตของการประพันธ์เพลง

บทประพันธ์เพลงดุซมิญนิพนธ์: นวนิยาย “เพชรพระอุมา” สำหรับวงซินทีสิสแจ๊สออนซอมเบิล เป็นดนตรีบรรเลง (Instrumental Music) ประเภทดนตรีประกอบ มีทั้งหมด 6 บทเพลง แต่ละบทเพลงจะมีความยาวประมาณ 3-7 นาที คาดว่าจะมีความยาวทั้งหมดประมาณ 35 นาที บทประพันธ์เพลงจะถ่ายทอดเนื้อหาและอารมณ์จากเรื่องราวเหตุการณ์หรือสถานที่ต่างๆ ที่ผู้ประพันธ์คัดเลือกมาจากนวนิยายเพชรพระอุมาภาคแรก โดยจะเลือกเพียงบางส่วนจากเรื่องราวที่ตนเองประทับใจ และนำเรื่องราวเหล่านั้นมาใช้เป็นวัตถุดิบสำหรับการประพันธ์เพลง

สำหรับการจัดรูปแบบวงดนตรีซินทีสิสแจ๊สออนซอมเบิล ผู้ประพันธ์เพลงกำหนดจำนวนผู้บรรเลงให้สอดคล้องกับจำนวนตัวละครนำที่อยู่ในนวนิยายเพชรพระอุมาภาคแรก ตัวละครที่เลือกใช้จะเป็นคณะผู้เดินทางออกตามหาบุคคลสูญหาย ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 12 คน ดังนั้น บทประพันธ์เพลงดุซมิญนิพนธ์: นวนิยาย “เพชรพระอุมา” จึงเป็นบทเพลงที่บรรเลงโดยนักดนตรี 12 คน ประกอบด้วยเครื่องดนตรี 12 ประเภท ได้แก่ 1. ฟลูต (Flute) 2. คลาริเน็ต (Clarinet) 3. เบสคลาริเน็ต (Bass Clarinet) 4. อัลโตแซกโซโฟน (Alto Saxophone) 5. เทเนอร์แซกโซโฟน (Tenor Saxophone) 6. ทรัมเปต (Trumpet) 7. ทรอมโบน (Trombone) 8. ทูบา (Tuba) 9. กีตาร์ไฟฟ้า (Electric Guitar) 10. เปียโน (Piano) 11. ดับเบิลเบส (Double Bass) และ 12. กลองชุด (Drum Set) ผู้ประพันธ์เพลงกำหนดให้อัลโตแซกโซโฟนเป็นเครื่องดนตรีสำหรับการบรรเลงเดี่ยว (Soloist) แต่เพื่อให้บทประพันธ์เพลงมีสีสันมากยิ่งขึ้น ผู้ประพันธ์เพลงจึงกำหนดให้เครื่องดนตรีอื่น เช่น กีตาร์และเปียโน มาทำหน้าที่บรรเลงเดี่ยวด้วยเช่นกัน

แนวคิดเบื้องต้นสำหรับการสร้างสรรค์บทประพันธ์เพลง

เพื่อให้บทประพันธ์เพลงสามารถถ่ายทอดอารมณ์รู้สึกจากเรื่องราวในนวนิยายได้เป็นอย่างดี ผู้ประพันธ์เพลงจึงต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมของลักษณะทางดนตรีในแง่มุมต่างๆ ว่าควรมีลักษณะและรูปแบบอย่างไร สามารถอธิบายแนวคิดเบื้องต้นของบทประพันธ์เพลงได้ดังต่อไปนี้

สำหรับการประพันธ์ทำนองหลักจะเป็นการประพันธ์ทำนองซ้อนบนทำนองออสตินาโต เช่น
ทำนองหลักท่อน B ผู้ประพันธ์เพลงกำหนดให้บรรเลงทำนองหลักโดยอัลโตแซกโซโฟน แนวทำนอง

หลักท่อน B ประพันธ์ซ้อนอยู่บนแนวทำนองออสตินาโตที่แบ่งสัดส่วนอัตราจังหวะ 7/4 ออกเป็น 5-2
ทำนองออสตินาโตนี้ช่วยให้บทประพันธ์เพลงรู้สึกผ่อนคลายมากขึ้น (ตัวอย่างที่ 2)

ตัวอย่างที่ 2 การประพันธ์แนวทำนองหลักท่อน B บนแนวทำนองออสตินาโตแบ่งสัดส่วนอัตรา
จังหวะ 7/4 ออกเป็น 5-2

33

Fl.

Cl. I

B. Cl.

Clarinet in B $\flat$

Alto Sax.

f

mf

Pno.

Bass

mf

$A\flat$ maj7(#11) $E\flat$ +7/B F maj7(#11) $E\flat$ +7/B $A\flat$ maj7(#11) $E\flat$ +7/B D maj7(#11)/F# $E\flat$ +7/B

บทประพันธ์เพลงที่ 2 ดวงไฟสีแดงในดงมรณะ (Red Light in The Death Jungle)

เป็นบทประพันธ์เพลงที่ถ่ายทอดบรรยากาศของดงมรณะ ป่าลี้ลับที่มีสิ่งมีชีวิตเหนือธรรมชาติอาศัยอยู่ ซึ่งสร้างความตึงเครียดและเป็นอุปสรรคต่อการเดินทางของคณะผู้เดินทางเป็นอย่างมาก ซึ่งหนึ่งในสิ่งลี้ลับที่พบเจอนั้นเป็นสิ่งมีชีวิตประหลาดแมลง ซึ่งพนมเทียนได้จินตนาการไว้และเรียกว่า “โหมดตง” เป็นบทเพลงสำหรับการบรรเลงเดี่ยวอัลโตแซกโซโฟน ประพันธ์โดยนำเทคนิคการบรรเลงมัลติโฟนิคของแซกโซโฟน (Multiphonics for Saxophone) มาใช้เป็นวัตถุดิบหลัก จินตนาการให้เสียงที่เกิดจากการบรรเลงมัลติโฟนิคแสดงถึงบรรยากาศของดงมรณะ และการเคลื่อนไหวของโหมดตง การปล่อยแก๊สพิษของโหมดตง การปล่อยสีแดงขณะบินของโหมดตง และการล่าเหยื่อของโหมดตง

หัวใจสำคัญสำหรับการบรรเลงเทคนิคมัลติโฟนิคคือ เรื่องระบบนิ้วของแซกโซโฟน เนื่องจากระบบนิ้วที่ใช้สำหรับการบรรเลงเทคนิคมัลติโฟนิคเป็นระบบนิ้วพิเศษ มีความซับซ้อนและแตกต่างจากระบบนิ้วที่ใช้บรรเลงปกติเป็นอย่างมาก ดังนั้น ผู้ประพันธ์เพลงจะต้องศึกษาระบบนิ้วสำหรับการ

บรรเลงเทคนิคัลตีโฟนิกให้ละเอียด และคำนึงถึงการใช้เทคนิคัลตีโฟนิกร่วมกับการใช้โน้ตแบบปกติให้มาก นอกจากนี้ เสียงที่เกิดขึ้นจากการบรรเลงในแต่ละครั้งอาจจะมีโน้ตที่มากหรือน้อยกว่าที่กำหนดไว้ จำนวนโน้ตที่เกิดขึ้นจะขึ้นอยู่กับวิธีการควบคุมเสียงของผู้บรรเลง ดังนั้น การบันทึกโน้ตสำหรับเทคนิคัลตีโฟนิกของแซกโซโฟนนี้ จึงเป็นการบันทึกโน้ตแบบคร่าวๆ เท่านั้น (ตัวอย่างที่ 3)

ตัวอย่างที่ 3 การนำเทคนิคัลตีโฟนิกมาใช้บรรเลงร่วมกับแนวทำนอง

Slowly, with freedom

The musical score is written on two staves. The first staff begins with a box labeled 'A' and a 'Random Fingering' diagram showing fingerings for notes C, E♭, and B♭. The melody consists of eighth and quarter notes with slurs. Dynamics are marked as *p* (piano) and *mp* (mezzo-piano). The second staff continues the melody with similar note values and slurs, with dynamics marked as *mp* and *f* (forte). Above the notes, there are several diagrams showing fingerings for specific notes: C, E♭, B, and B♭. The overall tempo and feel are indicated as 'Slowly, with freedom'.

บทประพันธ์เพลงที่ 3 กฤตยामนตร์แห่งมหาคัมภีร์มายาวิน (The Magic of Mayawin Scripture)

ได้รับแรงบันดาลใจจากนวนิยายเพชรพระอุมาในตอนที่จอมผีดิบมันตรัยใช้มหาคัมภีร์มายาวินเป็นเครื่องมือเพื่อทำลายล้างอาณาจักรนทรานคร ซึ่งในเนื้อเรื่องอธิบายไว้พอสังเขปว่า จอมผีดิบมันตรัยสวدمหาคัมภีร์มายาวินทั้งหมด 7 รอบ จากนั้นปักษิธอาคมลงไปในแผ่นหนังของปกคัมภีร์และนำมหาคัมภีร์มายาวินไปเสียบตรึงไว้ใต้โพรงหินของแท่นศิลาอาสน์ หลังจากนั้นก็เกิดมหาวาตภัยทำลายทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่ในอาณาจักรนทรานครจนหมดสิ้น บทประพันธ์เพลงนี้ใช้แนวความคิดใช้อัตราจังหวะไม่สมมาตร แนวคิดการประพันธ์เพลงโดยการแปลงชื่อบุคคลให้เป็นกลุ่มโน้ต ร่วมกับแนวคิดการทำซ้ำทำนองและการซ้อนทำนอง

สำหรับการประพันธ์บทเพลงนี้จะใช้ตัวเลข 7 เป็นองค์ประกอบในหลายด้าน ซึ่งสอดคล้องกับจำนวนรอบที่จอมผีดิบมันตรัยสวدمหาคัมภีร์มายาวิน ได้แก่ การใช้อัตราจังหวะ 7/4 และใช้แนวคิดการแปลงชื่อบุคคลให้เป็นกลุ่มโน้ต ได้แก่ การนำคำว่า MAYAWIN มาแปลงเป็นโน้ตต่างๆ

จำนวน 7 โน้ต ซึ่งจะนำกลุ่มโน้ตที่ได้มาใช้เป็นวัตถุดิบหลักสำหรับการประพันธ์เพลง ทั้งการนำมาใช้ประพันธ์การดำเนินคอร์ด และการประพันธ์แนวทำนองทั้งหมด 7 แนว อีกทั้งใช้แนวคิดการทำซ้ำทำนองและการซ้อนทำนองที่คล้ายกับดนตรีกระแสมินิมัล ซึ่งผู้ประพันธ์เพลงกำหนดให้นำแนวทำนองทั้ง 7 มาบรรเลงซ้อนกันทีละแนว และวนซ้ำทำนองทั้งหมด 7 รอบ

การใช้แนวคิดแปลงชื่อบุคคลให้เป็นกลุ่มโน้ต นำมาใช้โดยการนำโน้ตโครมาติกทั้ง 12 เสียง มาเปรียบเทียบกับตัวอักษรภาษาอังกฤษทั้ง 26 ตัว โดยกำหนดให้โน้ต C เท่ากับตัวอักษร A จากนั้นจึงไล่เรียงต่อไปตามลำดับโน้ตและลำดับอักษร เมื่อตัวอักษรครบ 12 ตัวแล้วให้นำตัวอักษรตัวที่ 13 มาเริ่มที่โน้ต C ใหม่อีกครั้ง เมื่อได้ตารางเปรียบเทียบการแปลงชื่อให้เป็นตัวโน้ตแล้ว จึงนำคำว่า “MAYAWIN” มาเปรียบเทียบกับตัวโน้ตกับตารางที่ได้สร้างขึ้น ทำให้ได้ชุดลำดับโน้ต 7 ตัว ได้แก่ โน้ต C C C C B^b A^b และ D^b ผู้ประพันธ์เรียกชุดลำดับโน้ตนี้ว่า “ชุดลำดับโน้ต MAYAWIN”

ตารางที่ 1 ตารางเปรียบเทียบหาลำดับโน้ต MAYAWIN

โน้ตโครมาติก 12 เสียง											
C	C#/D ^b	D	D#/E ^b	E	F	F#/G ^b	G	G#/A ^b	A	A#/B ^b	B
พยัญชนะภาษาอังกฤษ 26 ตัว											
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X
Y	Z										

ผู้ประพันธ์เพลงนำชุดลำดับโน้ต MAYAWIN มาใช้เป็นวัตถุดิบหลักสำหรับการประพันธ์เพลง ทั้งการดำเนินคอร์ดและแนวทำนอง สำหรับการประพันธ์แนวทำนองทั้ง 7 ทำนอง จะประพันธ์อยู่บนอัตราจังหวะ 7/4 กำหนดให้ใช้โน้ตจากชุดลำดับโน้ต MAYAWIN เรียงต่อกันตามลำดับ ผู้ประพันธ์เพลงนำแนวทำนอง MAYAWIN ทั้ง 7 ทำนอง มาเรียบเรียงโดยการกำหนดให้ค่อยๆ บรรเลงซ้อนกันจนครบทุกทำนอง เป็นแนวคิดที่คล้ายกับดนตรีกระแสมินิมัลลิสต์ (Minimalism) (ตัวอย่างที่ 4)

ตัวอย่างที่ 4 การบรรเลงแนวทำนอง MAYAWIN ทั้ง 7 ทำนอง พร้อมกันในช่วงท้ายท่อน A

The musical score for Example 4 shows the simultaneous performance of the MAYAWIN melody across seven instruments in the final measure of section A. The instruments are Flute (Fl.), Clarinet I (Cl. I), Bass Clarinet (Bass Cl.), Tenor Saxophone (Ten. Sax.), Trumpet (Tpt.), Trombone (Tbn.), and Tuba (Tba.). The score is in 7/8 time and features various musical notations including notes, rests, and fingerings.

สำหรับการประพันธ์การดำเนินคอร์ดนั้น ผู้ประพันธ์เพลงนำชุดลำดับโน้ต MAYAWIN มาใช้ร่วมกับคอร์ด Minor จึงทำให้ได้ชุดลำดับคอร์ด Cm Cm Cm Cm B^bm A^bm และ D^bm เรียกการดำเนินคอร์ดที่กล่าวมานี้ว่า “การดำเนินคอร์ด MAYAWIN” (ตัวอย่างที่ 5)

ตัวอย่างที่ 5 การดำเนินคอร์ด MAYAWIN

M A Y A W I N

Cm Cm Cm Cm Bbm Abm Dbm

Piano

บทประพันธ์เพลงที่ 4 อาถรรพณ์ปราสาทพันธุมวดี (The Mystery of Puntummavadee Castle)

ได้รับแรงบันดาลใจจากปราสาทพันธุมวดี แห่งอาณาจักรนันทราคร ซึ่งในอดีตเคยเป็นอาณาจักรที่ยิ่งใหญ่มั่งคั่ง แต่ด้วยกฤตยามนตร์อันชั่วร้ายของจอมผีดิบมนตร์ยึ่งทำให้อาณาจักรนันทราครต้องล่มสลายไป ปราสาทพันธุมวดีที่สวยงามจึงกลายเป็นสุสานฝังซากศพทหารจำนวนมาก ทหารเหล่านั้นต้องคำสาปให้กลายเป็นผีดิบไม่ได้ไปผุดไปเกิด มีหน้าที่คอยเฝ้าดูแลโลงศพแก้วที่ตั้งอยู่ที่กลางปราสาท ภายในโลงศพแก้วนี้บรรจุร่างของเจ้าหญิงพันธุมวดีผู้เลอโฉม เจ้าหญิงที่จอมผีดิบมนตร์ยึ่งตกหลุมรัก แต่ก็เป็นความรักที่ไม่สมหวัง ด้วยความอาฆาตและโกรธแค้นที่ถูกหักหลัง จอมผีดิบมนตร์ยึ่งใช้อาคมจงจำดวงวิญญาณของเจ้าหญิงพันธุมวดีไม่ให้ไปผุดไปเกิด และนำร่างของเจ้าหญิงบรรจุไว้ในโลงแก้ว แต่ถึงแม้กาลเวลาจะผ่านมานานแสนนานสักเพียงใด ร่างกายของเจ้าหญิงพันธุมวดีก็ยังคงสวยงามดังเดิม บทประพันธ์เพลงนี้ประพันธ์โดยใช้แนวคิดการประพันธ์ของดนตรีโมดัลแจ๊ส (Modal Jazz Concept) ร่วมกับการใช้เทคนิคโพลีคอร์ด (Polychord) และเทคนิคออสตินาโต

การใช้เทคนิคโพลีคอร์ด ผู้ประพันธ์เพลงจะบันทึกโพลีคอร์ดไว้ในกรอบสี่เหลี่ยม ผู้บรรเลงเปียโนจะบรรเลงโพลีคอร์ดวนซ้ำไปมา โดยสามารถสลับคอร์ดอย่างไรก็ได้ อีกทั้งยังสามารถจัดสัดส่วนจังหวะได้อย่างอิสระ สามารถพิจารณาว่าจะบรรเลงหรือหยุดบรรเลงได้ตามความต้องการ โดยคำนึงให้การบรรเลงมีความรู้สึกเหมือนกับเสียงก้องสะท้อนที่อยู่ในห้องโถงของปราสาทขนาดใหญ่ หรือจินตนาการถึงโลงแก้วที่สะท้อนแสงระยิบระยับ เช่น เสียงประสานท่อน A จะประกอบด้วยคอร์ดโพลีทั้งหมด 4 แบบ ได้แก่ คอร์ด Bma7/G#7sus7 คอร์ด F#6/G#7sus4 คอร์ด B6/G#7sus4 และคอร์ด Bb7sus4/Db สำหรับแนวทำนองท่อน A ประพันธ์ขึ้นโดยใช้โหมด C# โดเรียน (ตัวอย่างที่

ตัวอย่างที่ 6 การใช้เทคนิคโพลีคอร์ดของบทประพันธ์เพลง *อาถรรพณ์ปราสาทพินธุมวดี*

Free tempo

Alto Saxophone

Piano

f

Play freely with the repeated random

C# Dorian

Bmaj7 F#6 B6

G#7(sus4)

บทประพันธ์เพลงนี้ใช้เทคนิคคอสตินาโตเป็นวัตถุดิบสำหรับการประพันธ์แนวทำนองประกอบ การใช้เทคนิคคอสตินาโตจะช่วยให้บทประพันธ์เพลงมีความน่าสนใจ ช่วยให้ผู้ฟังสามารถติดตามแนวทำนองได้ไม่ยาก สำหรับการบรรเลงดนตรีแจ๊สนิยมใช้เทคนิคคอสตินาโตที่กลุ่มเครื่องดนตรีประกอบ (Rhythm Section) โดยเฉพาะแนวเบส ตัวอย่างที่ 7 แสดงการประพันธ์เพลงห้องที่ 62-65 ประพันธ์แนวทำนองออสตินาโตบนคอร์ด C#7sus4 และประพันธ์ทำนองโดยใช้บันไดเสียง D# เพนตาโทนิคไมเนอร์ โดยตั้งใจให้บรรเลงเสียงยาวโดยเน้นการใช้โน้ตเทนชันที่ช่วยทำให้บทประพันธ์เพลงมีสีสันมากยิ่งขึ้น ได้แก่ โน้ตตัวที่ 6 9 และ 4 ของคอร์ด C#7sus4 (ตัวอย่างที่ 7)

ตัวอย่างที่ 7 การอิมโพรไวส์บนคอร์ด C#7sus4

D# Minor Pentatonic

E. Gtr.

Pno.

f

C#7(sus4)

C#7(sus4)

6 9 6 5 4 2 5 3

บทประพันธ์เพลงที่ 5 นิลกาญจน์: หุบเขาแห่งความสงบ (Nillakarn: The Valley of Peace)

บทประพันธ์ถ่ายทอดบรรยากาศที่สงบสุขของหุบเขานิลกาญจน์ ซึ่งเป็นดินแดนที่มีฝูงลิงยักษ์อาศัยอยู่ อีกทั้งยังเป็นสถานที่บำเพ็ญตบะของมหาฤาษีโกณฑัญญะนานกว่า 90 ปี ผู้ประพันธ์

เพลงใช้แนวคิดการประพันธ์เพลงแบบคอนทราแฟกท์ (Contrafact) ของดนตรีแจ๊ส และแนวคิดการใช้รูปแบบสัดส่วนจังหวะวนซ้ำ

คอนทราแฟกท์ คือ วิธีการประพันธ์เพลงรูปแบบหนึ่งที่นักประพันธ์ดนตรีแจ๊สนิยมนำมาใช้กันอย่างแพร่หลาย เป็นการนำการดำเนินคอร์ดของบทเพลงอื่นมาใช้เป็นวัตถุดิบสำหรับประพันธ์เพลงใหม่ สำหรับบทประพันธ์เพลง นิลกาญจน์: หุบเขาแห่งความสงบ นำบทประพันธ์เพลง *Prelude and Fugue in C major, BWV 846* ซึ่งประพันธ์โดย โยฮันน์ เซบาสเตียน บาค (Johann Sebastian Bach) มาใช้เป็นวัตถุดิบหลักสำหรับการประพันธ์เพลง โดยศึกษาและวิเคราะห์บทประพันธ์เพลง เพื่อหาการดำเนินคอร์ดที่อยู่ในบทเพลงนี้ เมื่อสามารถวิเคราะห์การดำเนินคอร์ดได้แล้ว ผู้ประพันธ์เพลงแบ่งการดำเนินคอร์ดออกเป็น 2 ท่อน ได้แก่ ท่อน A และท่อน B ลำดับต่อไปจึงประพันธ์แนวทำนองใหม่อยู่บนการดำเนินคอร์ดที่ได้จากการวิเคราะห์ ซึ่งสอดคล้องกับวิธีการประพันธ์เพลงแบบคอนทราแฟกท์ของดนตรีแจ๊ส (ตัวอย่างที่ 8)

ตัวอย่างที่ 8 วิเคราะห์การดำเนินคอร์ดบทประพันธ์เพลง *Prelude and Fugue in C major*

สำหรับแนวทำนองที่ประพันธ์ขึ้นมาใหม่นั้น ผู้ประพันธ์เพลงใช้แนวคิดการวนซ้ำสัดส่วนจังหวะ ได้แก่ การนำสัดส่วนจังหวะที่ประพันธ์ขึ้นมาบรรเลงวนซ้ำไปเรื่อยๆ คล้ายการประพันธ์เพลงแบบดนตรีกระแสมินิมัล โดยประพันธ์กลุ่มจังหวะ (Rhythmic Pattern) เพื่อนำมาใช้เป็นวัตถุดิบสำหรับการประพันธ์ทำนองหลักทั้งหมด 3 กลุ่ม

ตัวอย่างที่ 9 ผู้ประพันธ์เพลงนำกลุ่มจังหวะที่ 2 ซึ่งมีจำนวน 2 ห้อง มาใช้สำหรับการประพันธ์แนวทำนองหลักท่อน A โดยนำรูปแบบสัดส่วนจังหวะมาบรรเลงวนซ้ำไปเรื่อยๆ และเลือกใช้โน้ตให้สอดคล้องกับการดำเนินคอร์ดที่นำมาจากบทประพันธ์เพลง *Prelude and Fugue in C major, BWV 846* แนวทำนองหลักที่ประพันธ์ใหม่มีลักษณะกระโดดเป็นขั้นคู่ต่างๆ ซึ่งผู้ประพันธ์เพลงจินตนาการเหมือนบรรดาฝูงลิงที่กระโดดไปมา

ตัวอย่างที่ 9 การใช้กลุ่มจังหวะที่ 2 สำหรับการประพันธ์แนวทำนองหลักท่อน A

The musical score for Example 9 is written for a six-piece ensemble. The top staff is for Flute (Fl.), followed by Clarinet I (Cl. I), Clarinet II (Cl. II), Electric Guitar (E. Gtr.), Piano (Pno.), and Bass. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 4/4. A bracket labeled 'Rhythmic Pattern 2' spans the first four measures of the Flute, Clarinet I, and Clarinet II parts. The Electric Guitar part features a series of chords: Am7, D7, G, and G07. The Piano and Bass parts provide a harmonic and rhythmic foundation, with the Piano playing a steady eighth-note pattern and the Bass playing a simple bass line.

บทประพันธ์เพลงที่ 6 เส้นทางสู่มรกตนคร (Route to The Emerald City)

ได้รับแรงบันดาลใจจากสถานการณ์ที่คณะเดินทางต้องพบกับความสับสนวุ่นวาย ในการค้นหาหนทางเข้าสู่มรกตนคร พวกเขาต้องปฏิบัติตามข้อมูลที่ระบุไว้บนลายแทงสมบัติเพชรพระอุมาอย่างเคร่งครัด หนึ่งในข้อมูลสำคัญคือ เส้นทางสู่มรกตนครจะแสดงให้เห็นเพียงปีละ 1 ครั้งเท่านั้น คณะผู้เดินทางจะต้องมาถึงยังบริเวณที่กำหนดภายในวันเวลาที่ระบุไว้ ซึ่งตรงกับ “วันขึ้น 5 ค่ำ เดือน 12” ผู้ประพันธ์เพลงนำตัวเลขจากวันที่กำหนดมาใช้เป็นส่วนหนึ่งของแนวคิดการประพันธ์เพลง โดยใช้แนวคิดโน้ตสิบสองเสียง (Twelve Tone Concept) เนื่องจากสัมพันธ์กับตัวเลขจากเดือน 12 และใช้วิธีการทอดเสียงขึ้นเป็นขั้นคู่ 5 เพอร์เฟกต์ ทั้งหมด 5 ครั้ง ให้สัมพันธ์กับตัวเลขจากวันขึ้น 5 ค่ำ

ตัวอย่างที่ 10 แสดงการประพันธ์เพลงโดยนำแนวทำนองสิบสองเสียงมาทำการทอดเสียงขึ้นเป็นขั้นคู่ 5 เพอร์เฟกต์ จำนวน 5 ครั้ง และนำโน้ตสิบสองเสียงเหล่านั้นมาบรรเลงซ้อนกัน ส่งผลให้บทประพันธ์เพลงรู้สึกตึงเครียดเนื่องจากเสียงประสานมีความเข้มข้นและซับซ้อนมากขึ้น

ตัวอย่างที่ 10 การประพันธ์เพลงโดยนำโน้ตสิบสองเสียง 5 แนว มาบรรเลงซ้อนกัน

80

Cl. I
แนวท่อนองที่ 7.4

Bass Cl.
แนวท่อนองที่ 7.2

Alto Sax.
แนวท่อนองที่ 7.4

Ten. Sax.
แนวท่อนองที่ 7.3

Tpt.
แนวท่อนองที่ 7.5

Tbn.
แนวท่อนองที่ 7.1

Pno.
แนวท่อนองที่ 8.1

สรุปและอภิปรายผลการประพันธ์เพลง

บทประพันธ์เพลงดุซงึนพนธ์: นวนิยาย “เพชรพระอุมา” สำหรับวงซินที่สี่สแจ็สออนซอน-เบิ้ล เป็นบทประพันธ์เพลงดนตรีแจ๊สร่วมสมัยที่สร้างสรรค์แนวทางการประพันธ์เพลงโดยการบูรณาการแนวคิดร่วมกันระหว่างดนตรีแจ๊ส ดนตรีคลาสสิก และดนตรีร่วมสมัย สามารถอธิบายด้านทฤษฎีดนตรีของทุกแบบแผนที่ผสมผสานอยู่ในบทประพันธ์นี้ได้ อีกทั้งเป็นผลงานวิชาการที่ผสมผสานสุนทรีย์ทางดนตรีร่วมกับวรรณกรรม การนำเสนอบทประพันธ์เพลงประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้อย่างสมบูรณ์ บทประพันธ์เพลงดุซงึนพนธ์นี้ เป็นผลงานวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาและช่วยพัฒนาวิชาการด้านดนตรีของไทยให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

สำหรับเทคนิคและวิธีการประพันธ์เพลงดุซงึนพนธ์นี้ ผู้ประพันธ์เพลงผสมผสานแนวคิดและเทคนิควิธีประพันธ์เพลงต่างๆ สามารถสรุปวิธีการประพันธ์เพลงของแต่ละบทประพันธ์เพลงได้ว่า บทประพันธ์เพลงที่ 1 ไพรมหากาฬ ประพันธ์โดยใช้แนวคิดการใช้อัตราจังหวะไม่สมมาตร แนวคิดการแบ่งสัดส่วนภายในอัตราจังหวะ 7/4 เทคนิคออสตินาโต และการใช้โมดและบันไดเสียงประเภทต่างๆ บทประพันธ์เพลงที่ 2 ดวงไฟสีแดงในดงมรณะ ประพันธ์โดยใช้เทคนิคการบรรเลงเสียงควบของแซกโซโฟน บทประพันธ์เพลงที่ 3 กฤติยามนตร์แห่งมหาคัมภีร์มายาวิน ประพันธ์โดยใช้แนวคิดการแปลงชื่อบุคคลให้เป็นกลุ่มโน้ต แนวคิดการใช้อัตราจังหวะไม่สมมาตร ร่วมกับแนวคิด

การวนซ้ำทำนองและการซ้อนทำนอง บทประพันธ์เพลงที่ 4 *อาถรรพณ์ปราสาทพันธุมวดี* ประพันธ์โดยใช้เทคนิคโพลีคอร์ด ร่วมกับแนวคิดการประพันธ์ของดนตรีโมดัลแจ๊ส บทประพันธ์เพลงที่ 5 *นิลกาญจน์: หุบเขาแห่งความสงบ* ประพันธ์โดยใช้แนวคิดการประพันธ์เพลงแบบคอนทราแฟกท์ของดนตรีแจ๊ส และแนวคิดการวนซ้ำสัดส่วนจังหวะ และบทประพันธ์เพลงที่ 6 *เส้นทางสู่มรกตนคร* ประพันธ์โดยใช้แนวคิดกระแสนตรีสิบสองเสียง

บทประพันธ์เพลงดุซนิกานิพนธ์: นวนิยาย “เพชรพระอุมา” จัดการแสดงครั้งแรก เมื่อวันที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2563 เวลา 14.00 น. ณ ห้องแสดง Black Box Theater วิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต บรรเลงโดยวงซินทีสิสแจ๊สออนชอมเบิล มีจำนวนผู้บรรเลง 12 คน และมีผู้ควบคุมเสียง ควบคุมแสงไฟ และผู้จัดการสถานที่ ดังรายชื่อต่อไปนี้

วงซินทีสิสแจ๊สออนชอมเบิล

ฟลูต	ซัชพล เจริญจรรยง
คลาริเน็ต I	คณิศร ศรีพรหมทอง
คลาริเน็ต II / เบสคลาริเน็ต	ธนพร พิมพ์เพชร
อัลโตแซกโซโฟน	ธีรัช เล่าห์วีระพานิช
เทเนอร์แซกโซโฟน	ศิวรักษ์ ศรีามบุญลือ
ทรัมเป็ต	นราชาติ ชัยชนะ
ทรอมโบน	นิติธร ไททวัน
ทูบา	นนทวัชร ล้อพิสิษฐ์
กีตาร์ไฟฟ้า	พีรชัช กิติศิริ
เปียโน	ณัฐภัทร พฤกษ์คุณธรรม
ดับเบิลเบส	ชูโชค กองจันทร์ดี
กลองชุด	อานุภาพ คำมา

ผู้ควบคุมเสียง / แสงไฟ / สถานที่

ผู้ควบคุมเสียง	วชิรวิชัย พฤกษ์ชญานันท์ และปฐมพงษ์ สุวรรณช่าง
ผู้ควบคุมแสงไฟ	วริษฐา ตีรชาติ และชญานันต์ เกียรติศิริ
ผู้จัดการสถานที่	วีรวิทย์ วงศ์เทวัญ

บรรณานุกรม

- ฉัตรชัย วิเศษสุวรรณภูมิ. *เจาะลึกเบื้องหลังเพชรพระอุมา*. กรุงเทพฯ: บ้านวรรณกรรม, 2553.
- ธีรช เล่าห์วีระพานิช. *ทฤษฎีดนตรีแจ๊สและการอิมโพรไวส์*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: พชรดาร์, 2562.
- . “แนวคิดการอิมโพรไวส์สำหรับแจ๊สแซกโซโฟน.” *วารสารดนตรีรังสิต* 12, 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม: 2558): 1-15.
- . “สคิสโซพรีนิแอคกับดนตรีฟรีแจ๊ส.” ใน *การประชุมวิชาการระดับชาติศิลปกรรมวิจัย ครั้งที่ 4*, 899-907. โรงแรมอนาวิ ขอนแก่น โฮเทล แอนด์ คอนเวนชั่น เซ็นเตอร์: ขอนแก่น, 2562.
- วิบูลย์ ตระกูลอิน. *ดนตรีศตวรรษที่ 20*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2558.
- . *บทประพันธ์เพลง 20 บท สำหรับเปียโน*. กรุงเทพฯ: ธนาเพรส, 2559.
- วีระชาติ เปรมานนท์. *ปรัชญาและเทคนิคการแต่งเพลงร่วมสมัยไทย*. กรุงเทพฯ: คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- Caravan, Ronald L. *Preliminary Exercises & Etudes in Contemporary Techniques for Saxophone*. Medfield, MA: Dorn Publications, 1980.
- Dallin, Leon. *Techniques of Twentieth Century Composition: A Guide to the Materials of Modern Music*. 3rd ed. Boston, MA: McGraw-Hill, 1974.
- Gridley, Mark C. *Jazz Styles: History and Analysis*. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall, 2009.
- Kostka, Stefan. *Materials and Techniques of Twentieth-Century Music*. 3rd ed. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall, 2006.
- Kostka, Stefan., and Payne. Dorothy. *Tonal Harmony with an Introduction to Twentieth-Century Music*. 6th ed. New York: McGraw-Hill, 2008.
- Morgan, Robert P. *Twentieth-Century Music*. New York: W.W. Norton & Company, 1991.
- Weiss, Marcus, and Giorgio, Netti. *The Techniques of Saxophone Playing*. New York: Baerenreiter, 2010.